

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Xaverius Thaumaturgus, Panegyricum Poema

Frizon, Léonard

Burdigalae, 1684

In Commentariis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69047](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69047)

MUTANDA ET ADDENDA. IN POEMATE.

Pag. 9. **T**urritamque sequi pugnaque laceffere classem.
 Interea augustæ montanam Virginis ædem
 Supplicibus celebrat votis, absensque sequaci
 Mente juvat Christo devotam in bella Cohortem.
 Tandem Acenûm, quæsitæ diu longæ æquore, classis
 Dum raptis gaudet spoliis, altique recessu
 Parlis * agens, scelerum insidiis nova præmia captat;
 Post varios flexus, tristesque reperta procellas
 Lusiadis certandi avidis lætisque pericli est.
 Jamque procùl vasto concurrunt fluminis alveo
 Adversæ inter se partes, densæque carinæ.
 Rite Malacensem divina ad pulpita cœtum, &c.

* *India fluvius*

IN COMMENTARIIS.

Pag. 88. ad calcem, post, *hereditatis tuæ*, adde.

Congruit demum apprimè forti providæque animæ Xaverii illa sensu mystico cum navi longè annonam portante comparatio, Proverb. c. xxxi. quam ego ad similitudinem aliquando, missionem canens Apostolicam, hisce versibus allusi.

Ætherias fruges Divini è semine verbi,
 Dulcia purpureo Christi de fonte fluenta
 Quàm longè vehit alma ratis, certamque salutem
 Gentibus, & sacro jungendam fœdere pacem!

Hic verò dissimulare non possum, quòd Eliam * Chryso-
stomus ob inductam Israeliticæ regioni siccitatem, steri-
litate[m], famem, sitim, peccati & crudelitatis insimulare
non dubitavit. Equidem Chryso[stomi] sanctitatem vene-
ror pro eo ac debeo: sed eloquentiam nolim in Eliam
concionariè tragicèque efferri, ac gentis impiæ poenam
crimini dare tanto Prophetæ, meritissimamq[ue] laudem cum
prob[ro] commutare. *Quomodo male dicam, cui non maledixit
Deus?* aiebat Numer. c. xxiii. malus quidem, at verus va-
tes. Quomodo eum reprehendam, quem non reprehen-
dit, immo quem laudavit mirificè Deus? Divino certè
Spiritu afflatus Sapiens Eccli. xlviii. hæc ad sempiternam
consignavit Eliæ commendationem: *Qui induxit in illos fa-
mem; & irritantes illum invidia sua pauci facti sunt. non enim
poterant sustinere præcepta Domini. Verbo Domini continuit cæ-
lum, & dejecit de cælo ignem ter. Sic amplificatus est Elias in mi-
rabilibus suis.*

Quid Jacobus in epistola sua Catholica? Nempe in ar-
gumentum, quàm efficax potensque oratio sit, producit
fufas ab Elia preces ad cohibendos imbres. *Elias homo erat
similis nobis passibilis; & oratione oravit, ut non plueret super ter-
ram; & non pluit annos tres, & menses sex: & rursus oravit;
& cælum dedit pluviam, & terra dedit fructum suum.* Idem qui
prohibuit imbres, elicuit. illud justitiæ fuit, hoc misericor-
diæ. utrumque oratione confecit; à Deo pariter impetra-
vit. An non & Angelus, orator ille cœlestis, vehementiam
Eliæ comprobavit? ubi magnum Joannem, Spiritu Sancto
repletum jam inde à matris utero, nuntiavit præiturum
Domino in spiritu & virtute Eliæ, ut converteret corda
patrum in filios. Denique Christus ipse Dominus, & clausi
triennio plus cœli mentionem faciens, amore singulari
curatas divinitus Eliæ res significat; & posteaquam Trans-
figurationi testem & spectatorem, & gloriæ suæ participem
adhibuit, venturum esse prædixit, ut restituat omnia. Jam
posterio[rem] istum Præcurso[rem] observavimus ab Apostolo

* Homil. in Petrum Apost. & Eliam Prop[het]am.

Joanne in Apocalypsi descriptum potentiâ *claudendi cœlum; ne pluat*. Sic nimirum creditâ sibi potestate usus aliquando fuit, ut eadem ad extremum armatus Religionis hostes sit profligaturus. Divinæ gessit voluntatis interpretem, ultionis administrum. Et desertoribus patriæ legis, verique Numinis, non magis imprecatus Deuteron. xxviii. Moses, quàm minatus fuerat & vaticinatus cœlum æneum, terram ferream; imbrem, pulverem & cinerem.

Unde igitur Eliæ culpa, qui pervicacé & impietate debacchanté regem ac populum, malo externo domitû voluerit, & salutari poenâ ad poenitentiam vocaverit? Atq; hæc, quæ differui hæctenus, cuiquam videantur fortasse haud necessaria: verum Thesbitæ mihi severitas, cui implicata Xaverii causa est, propugnanda incubuit. Virum Deo acceptissimum, ipsique Chrysostomo venerandum, & verè ampleque pro suo merito laudatum in eadem homilia, ubi inhumanitatis reus crudelitatisque agitur; ob eamque culpam in aliud timiditatis & ignaviæ peccatum labi permisus affirmatur; terrestrem Angelum, hominem Coelestem, ut ibidem appellatur; & cujus lingua, aquarum thesaurus, cœli clavis extiterit; Eliam, Eliam ab omni inclementiæ notâ purgatum absolutumque cupio. Ac ne pro rei sacri dignitate acrius agam, impedior sancti reverentiâ accusatoris; qui profectò mente optimâ, sed tamen in arguenda Eliæ severitate severiorem sese duriolemque præstitit, ac planè *excessit*: ut aliâ de criminatione princeps ille Theologiae Aquinas in iii. parte Summæ notavit. Cujus autoritate concionatoris nonnulli abutuntur interdû, eôq; abripiuntur, temere ut vituperent virum omni præconio dignissimum.

Nec reliqua in concione istâ satis constant Divinæ Scripturæ circa locum & tempus, quo profugum Eliam allocutus est Deus: neque erat, cur falsi rationem ab eo fugæ redditam Chrysostomus inculcasset. Non quamvis fugam, indecoram esse ac reprehendendam; sed honestam aliquam & laudabilem, discipulis à Christo mandatam & ab ipso usurpatam, capite primo declaratum est. Illam quidem Eliæ decoravit etiam obsequium Angeli, panem & aquam in solitudine jacenti offerentis: unde semel iterumque refe-

Etus Propheta, deinceps jejunos omnino grandem viam
à Cœlesti Ministro & duce ostensam voravit; quadragin-
ta dierum iter confecit perpetuo vegetus miraculo.

Præterea in controversiam ab Abulensi multisque ad-
ductum aliis est; peccarit necne Thesbites interficiendâ
pseudoprophetarum cohorte? Sed nec illi aliquid labis
Eliæ nefariorum hominum sanguine aspergunt: & fanè
si impuri gregis interfectio crudelitas esset appellanda,
quot illustres in sacra historiâ viri crudelitatis maculam
contraherent! &c.

